

Struktur för prisändringsmodell -

Underlag för ansökan om inträde och förlängt medlemskap i Prisdialogen

Underlaget till ansökan för medlemskap i Prisdialogen innefattar bl.a. en prisändringsmodell. Strukturen för prisändringsmodellen beskrivs i detta dokument och innefattar åtta delar.

- De tre första delarna omfattar beskrivningar av fjärrvärmeleverantörens prispolicy, prisändring och prisprognos samt prisstruktur.
- Den fjärde delen innehåller en förklaring till och motivering av den aktuella prisändringen.
- Den femte delen omfattar en frivillig redovisning av miljövärden.
- Den sjätte delen innehåller en redogörelse för samrådsprocessen.
- Den sjunde delen omfattar en beskrivning av hur kostnaderna för nyanslutningar hanteras.
- Den åttonde delen innehåller bilagor.

Del 1: Prispolicy

Prisändringsmodellen börjar med en beskrivning av prispolicyn. Detta förklarar bl.a. den huvudsakliga prissättningsprincipen, hur leverantören arbetar med effektivisering av sin verksamhet samt hur företaget anser att priset kommer att utvecklas under de kommande åren. Prispolicyn ska ha följande innehåll (obligatorisk information):

Prissättningsprincip: Vilken huvudsaklig prissättningsprincip som leverantören tillämpar: kostnadsbaserad prissättning, alternativkostnadsbaserad prissättning eller annan prissättning samt kort beskrivning av hur leverantören definierar sin prissättningsprincip.

- *Exempel kostnadsbaserad prissättning:* Företaget AB tillämpar kostnadsbaserad prissättning. Det betyder att den grundläggande principen är att kundkollektivet samlat betalar de priser som behövs för att täcka verksamhetens totala kostnader för att leverera en säker och miljövänlig värme samt så att leverantören får marknadsmässig avkastning på sitt kapital.
- *Exempel alternativkostnadsbaserad prissättning:* Företaget AB tillämpar alternativkostnadsbaserad prissättning. Detta innebär att priset sätts så att fjärrvärmen är konkurrenskraftig gentemot de konkurrerande alternativen på den lokala värmemarknaden. I praktiken definierar Företaget AB detta som att fjärrvärmepriset över tiden ska vara lägre än totalkostnaden för en bergvärmepump med elspets. Gjorda antaganden och beräkningsmetoder för alternativen redovisas transparent, ex vis kostnaden för de senaste 3 åren samt den förväntade utvecklingen på värmemarknaden under prognosperioden.

Pågående arbete hos fjärrvärmeleverantören: Övergripande beskrivning av hur leverantören arbetar med att effektivisera sin verksamhet samt ange vilken långsiktig ambition leverantören har och/eller vad ägardirektiven anger för målsättning avseende prisnivån.

- *Exempel kostnadsbaserad prissättning:* Företaget AB strävar efter maximal effektivitet och kostnadsminimering samtidigt som detta inte får gå ut över möjligheterna att leverera säker och miljövänlig värme. Detta görs genom...o.s.v.

- *Exempel alternativkostnadsbaserad prissättning:* Kostnadsminimering och maximal effektivitet är en förutsättning för att Företaget AB ska kunna vara ett attraktivt alternativ på den lokala värmemarknaden. Detta säkerställs genom...o.s.v.

Prisutvecklingsmål: Ange hur en förutsägbar och stabil prisutveckling ska uppnås på kort och på lång sikt.

En dialog förs med kunder kring stabilitet i prisutvecklingen över tid och de åtgärder som tas för att verka för prisstabiliteten. Nedan utdrag från några prisändringsmodeller som exempelbeskrivningar på arbetet med stabil och förutsägbar prisutveckling. I den första är betoningen på långsiktighet, i den andra på kortsiktighet.

Exempel långsiktighet: För att kunna hålla ett långsiktigt konkurrenskraftigt pris och samtidigt leverera en rimlig avkastning till ägaren måste vi uppvisa god kostnadskontroll, ha en hög anpassningsförmåga, maximera verksamhetens synergieffekter och flexibilitet, effektivisera, utveckla viktiga samarbeten och partnerskap, samt eliminera flaskhalsar i våra processer. (Halmstads Energi och Miljö, prisändringsmodell 2024)

Exempel kortsiktighet: Vi fördelar vår prisjustering över tid. Under en period kan vi välja att dämpa/öka prishöjningen gentemot kostnadsutvecklingen för att bidra till en långsiktighet och stabilitet i prisförändringen. Ändring av prisnivå eller eventuellt prisstruktur ska genomföras i dialog med kund. (Norrenergi, prisändringsmodell 2024)

Långsiktig prisutveckling: Ange hur företaget ser på långsiktigheten i prissättningen, dvs hur långsiktigt företaget ser på tillämpningen av sin prissättningsprincip och prisstruktur.

- *Exempel:* Företagets avser att tillämpa ovanstående prissättningsprincip gällande normalprislistan med en tidshorisont på 10 år. Företagets avser att behålla normalprislistans prisstruktur under denna period. Om eventuella förändringar ändå blir nödvändiga kommer kunderna att få information om och möjlighet att lämna synpunkter på detta senast i samband med samrådsprocessen året före.

Energieffektivisering och prisstruktur: Beskriva hur incitamenten till energieffektivisering ser ut samt hur företagets prisstruktur/prismodell är uppbyggd.

- *Exempel:* Företagets prisstruktur (prismodell) ska så långt som möjligt återspegla kostnaderna för att långsiktigt hållbart producera och distribuera fjärrvärmes. Detta för att ge kunderna ekonomiska incitament att göra energi- och effektbesparingar när energin är som dyrast att producera och dessutom har den största miljöpåverkan. Företagets prisstruktur syftar också till att göra fjärrvärmeverksamheten robust mot ändrade leveransvolymmer (t.ex. vid ovanligt varmt väder), vilket leder till stabila priser och prisstrukturer över tid.

Prisdialogen: Ange att prisändringen och eventuell förändring av prisstruktur ska genomföras i samråd med kunderna inom ramen för Prisdialogen.

Prispolicyn kan även innehålla följande aspekter (frivillig information, lokal anpassning):

Miljöbelastning och långtidsprognos: Hur miljöbelastning från fjärrvärmen kommer att redovisas samt långsiktig prognos.

- *Exempel:* Företaget ska årligen redovisa fjärrvärmens klimatpåverkan, resursanvändning (primärenergifaktor), samt andel förnybart i produktionen. Företagets ambition är att löpande förbättra dessa värden.

Avkastningskrav: Ange hur avkastningskraven från ägarna ser ut. Om leverantören har kostnadsbaserad prissättning ska avkastningskravet anges då det är viktigt för transparensen i prispolicyn.

Del 2: Prisändring och prisprognos

Prisändringsmodellen ska beskriva de framtida prisändringarna och ha följande innehåll (obligatorisk information):

Prisändring: Prisändringen för nästkommande år ($t+1$) ska anges (t =innevarande år). De kan här också kort motiveras utifrån prissättningsmodellen.

- *Exempel kostnadsbaserad prissättning:* Energipriset höjs med 2 % medan effektpriset och den fasta avgiften hålls oförändrade. Detta motiveras med stigande bränslepriser på cirka 2 %. För en genomsnittlig fjärrvärmekund innebär förändringen en prisökning med cirka 1 %. Detta är i linje med förra årets prisprognos där en prisökning med 1–2 % kommunicerades.
- *Exempel alternativkostnadsbaserad prissättning:* Priset höjs med 1 % nästa år. Höjningen sker genom att samtliga priskomponenter höjs med 1 %. Fjärrvärmen bedöms över tid, också efter denna prisökning, vara det billigaste uppvärmningsalternativet på den lokala värmemarknaden (se del 4 för mer detaljerad information).

Prisprognos: En prognos på prisändringarna för de två efterföljande åren ($t+2$ och $t+3$). Prognosen kan utgöras av en viss andel (t.ex. 1 %) eller ett spann (t.ex. 0–1 %). Prisprognosen ska anges med ett så litet spann som bedöms som möjligt utifrån de parametrar som är kända. Önskvärt är också att ge exempel på faktorer som påverkar osäkerheten i prisprognosen.

- *Exempel kostnadsbaserad prissättning:* Prognosen är oförändrade priser för de efter nästa år kommande två åren. Detta då vi bedömer att det genom effektivisering av verksamheten kommer att vara möjligt att ha ungefär samma kostnadsnivå som under nästa år.
- *Exempel alternativkostnadsbaserad prissättning:* Prognosen är oförändrade priser för de efter nästa år kommande två åren. Beroende på framförallt elprisets och elnätprisets utveckling kan dock priset på fjärrvärme komma att förändras inom intervallet $\pm 1\%$.

Normalprislistan: Den nya normalprislistan ska bifogas ansökan (t.ex. som bilaga) och får gärna redogöra för de procentuella skillnaderna jämfört med föregående år för varje priskomponent.

Del 3: Prisstruktur

Prisändringsmodellen ska beskriva hur normalprislistans prisstruktur är uppbyggd och ha följande innehåll (obligatorisk information):

Normalprislisans struktur: Beskrivning av normalprislisans struktur och priskomponenter.

Beskriv eventuella planerade förändringar i prisstrukturen inom de fem kommande åren.

- *Exempel:* Företaget avser att införa en ny prismodell om cirka tre år. Den planerade förändringen är att vi kommer att införa säsongspriser på energi (vinter, vår/höst och sommar). Vidare kommer effektdelens andel av priset att öka medan den fasta avgiftens andel av priset kommer att minska. Kunder som deltar i Prisdialogen kommer att få löpande information kring detta och även möjlighet att lämna synpunkter på de förslag som presenteras.

Del 4: Beskrivning av prisändring

Prisändringsmodellen ska motivera och kvantifiera prisändringen med följande innehåll (obligatorisk information):

Prisändringen: Leverantören ska på ett transparent sätt motivera och kvantifiera den föreslagna prisändringen genom att med utgångspunkt i sin prispolicy redovisa alla för prisändringen relevanta parametrar. Det är rekommenderat att redovisa, för jämförelse, både historisk och prognostiserad prisutveckling, inkl. beräkningsparametrar.

- **Kostnadsbaserad prissättning:**
 - Kostnadsfördelningen och förändringen av respektive kostnadspost ska tydligt beskrivas.
 - Prisändringen ska tydligt motiveras, kvantifieras och härledas till kostnadsförändringar.
 - Hur leverantören ska effektivisera sin verksamhet för att föra över minsta möjliga kostnad till kund ska beskrivas både översiktligt och i detalj för de stora kostnadsposterna.
 - Förra årets effektiviseringsåtgärder ska följas upp och beskrivas, utgå om möjligt från föregående års prisändringsmodell.
 - Förväntad kostnadsutveckling ska beskrivas.
 - Beskriv och resonera gärna om eventuella förväntade större förändringar i de större kostnadsposterna även på längre sikt.
- **Alternativkostnadsbaserad prissättning:**
 - Vilket/Vilka alternativa uppvärmningssätt och vilket scenario (t.ex. helt eller delvis byte från eller till fjärrvärme) sker jämförelsen mot och varför?
 - En beskrivning över hur alternativkostnaden beräknas samt vilka antaganden den baseras på.
 - Presentera fjärrvärmens respektive alternativens kostnadsbild– jämför och beskriv (resonera gärna kring osäkerhetsfaktorer). Jämförelsen får gärna göras för några olika typkunder.
 - Prisändringen ska tydligt motiveras, kvantifieras och härledas till kostnadsjämförelsen.
 - Det ska även förtydliggöras vad som styr när och i vilken utsträckning differensen mellan bedömda kostnader för alternativa värmekällor och fjärrvärme kommer att minskas/ökas genom justerade fjärrvärmepriser.

Utöver ovanstående obligatoriska delar för kostnadsbaserade respektive alternativkostnadsbaserade prisändringsmodeller rekommenderas att leverantören också inkluderar exempel på hur

prisförändringen påverkar kostnaden för några olika typkunder. Som kund är det intressant att få veta hur förändringen påverkar den egna ekonomin.

I de fall leverantörens prisändringsmodell har flera faktorer som påverkar prisändringen, t.ex. att priset är kostnadsbaserat, men där leverantören också har som mål att vara konkurrenskraftig gentemot alternativa värmekällor, är det viktigt att förklara prioriteringsordningen mellan dessa faktorer. Till exempel skulle detta kunna formuleras som att prisändringen är kostnadsbaserad, men med ramvillkoret att fjärrvärmekostnaden för en typkund alltid ska vara lägre än för alternativa värmekällor. Det skulle innebära att fjärrvärmepriset varierar med kostnaderna, men med en golvnivå som sätts av typkundens kostnad för alternativa värmekällor.

Del 5: Miljövärdering (frivilligt stycke)

Prisändringsmodellen kan även redovisa fjärrvärmens miljövärden (frivillig information, lokal anpassning):

Resurseffektivitet och klimatpåverkan: Fjärrvärmens resurseffektivitet, klimatpåverkan och andel fossila bränslen inklusive prognos redovisas.

Bränslemix: Bränslemixen och prognos för bränslemix visas.

Del 6: Kunddialog

Prisändringsmodellen redogör för de lokala samråden där förslag till prisändringar presenterades samt agenda för respektive möte. Mötesserien motsvarar den lokala delen av systemet årscykel. Följande information ska finnas med (obligatorisk information):

Samrådsförfarandet: Möten som har hållits inom ramen av Prisdialogen. Tidpunkter för samrådsmöten samt agenda och översiktligt innehåll i dessa presenteras.

Tidsplanering: Nedanstående aktiviteter ska tidssättas.

- Ansökan skickas in till Prisdialogens kansli (senast 15 sept)
- Publicering av lokal prisändringsmodell
- Ny prislista ska vara kunder tillhanda (senast 1 nov)
- Nytt pris gäller (1 jan)

Del 7: Nyanslutning av kunder till fjärrvärmenätet

Prisändringsmodellen beskriver hur kostnaderna för nyanslutning hanteras med följande information (obligatorisk information):

Kostnadsbilden: Beskrivning av hur kostnaderna för nyanslutning av kunder hanteras.

Exempel: Varje ny fjärrvärmeanslutning ska bära sig själv ekonomiskt, dvs. det befintliga kundkollektivet ska inte subventionera nyanslutningar. En anslutningsavgift till fjärrvärmenätet beräknas individuellt för varje enskilt tillfälle (antingen individuellt eller för ett helt område).

Del 8: Bilagor (frivilligt stycke)

Delar av prisändringsmodellen som bedöms som för detaljerade för att ingå i tidigare delar kan läggas i bilaga. Exempel på delar som kan läggas i bilaga är:

Kommande årets normalprislista: Normalprislistan som gäller från och med ingången av nästkommande år inkl. en redogörelse över den procentuella förändringen för de olika priskomponenterna i relation till innevarande årets nivåer.

Detaljerad information om beräkningsförutsättningar: Antaganden och beräkningsförutsättningar som inte presenteras i del 4 i prisändringsmodellen kan bifogas som bilaga. Detta gäller primärt för leverantörer med alternativkostnadsprissättning och kan då innefatta exempelvis kalkylerat elpris inkl. källa/motivering till vald nivå, lokalt elnätspris och i förekommande fall inkl. antaget effektbehov för aktuell kundtyp, antagen kalkylränta och ekonomisk livslängd på utrustning.

Kostnadssammanställning: Om en kostnadssammanställning, dvs. beskrivning över hur prisförändringen påverkar kostnaden för några olika typkunder, inte har inkluderats i prisändringsmodellens del 4 får den gärna läggas som bilaga.

Ordlista: Centrala ord för prisändringsmodellen förklaras, exempel på ord som kan förklaras är fjärrvärmeleverantör, normalprislista och prisstruktur.

4. Framföra klagomål

Har kunder synpunkter på hur samrådsprocessen genomförts, eller fjärrvärmeleverantörens prisändringsmodell, kan de lämna dem med tillhörande motivering till Prisdialogens kansli. Alla synpunkter och klagomål behandlas inom ramen för den lokala samrådsprocessen. Prisdialogen ser positivt på att det som inte fungerar i samrådsprocessen uppmärksammas.

Kansliet kommer att bekräfta att klagomålet mottagits, registrerar synpunkterna och säkerställer att klagomålet kommer fjärrvärmeleverantören tillhanda. Fjärrvärmeleverantören ges möjlighet att lämna synpunkter på klagomålet till kansliet, som skickar dokumentationen till kundens kännedom och förbereder ärendet till styrelsen. Klagomål ska ha inkommit senast 30/9 för att behandlas innevarande år.

Klagomål ska lämnas skriftligt, följa mallen på Prisdialogens hemsida och skickas till kansliet för Prisdialogen på mejladressen: kansliet@prisdialogen.se.

5. Styrelsen rekommendationer och uppföljning

Varje år skickar Prisdialogens styrelse ut kommentarer till medlemmar med fokus på potentiella förbättringsområden. Från och med 2024 kommer dessa styrelsekommentarer även att publiceras på Prisdialogens hemsida med önskan att medlemmar tar upp dessa kommentarer och hur de hanteras vid kommande års inledande samrådsmöte. I de fall medlemmar fått liknande kommentarer flera år i rad, kommer Prisdialogens kansli att kalla till möte med den aktuella medlemmen för att diskutera möjligheter till förbättringar inom aktuellt område.

Bilaga – Årlig tidsmässig översikt för Prisdialogen

Nedan illustreras den årliga processen inom Prisdialogen tidsmässigt. De gula fälten avser när de olika delarna bör genomföras. De gråa fälten avser när vissa delar kan genomföras om de inte har genomförts tidigare.

